

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigesimo-Octavo De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An ob affinitatem Matrimonio superuenientem impediuntur coniuges à
debiti petitione & redditione. §. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

pro lege habendum; sed ut interrogatis plenè, & perfectè satisfaciatur. Non igitur ex Textibus in contrarium relatis colligi potest, sic delinquentem iure petendi debitum priuationem esse. At probemus alius Textibus expressè ei permitti. Nam Textus in cap. de eo. 5. 30. quæst. 1. dicitur. Si autem coniuges legitimi unus aut ambo in adulterio fuerint, ut solum sum de fonte susceperit, si inuicem permanere uoluerint bonum est (hoc est si uoluerint manere continentiam seruantes) sua autem gratia penitentia insidiatori iniungatur, & simul maneat. Si igitur decidit Textus, quod simul permaneat, sine dubio poterunt debitum exigere, aliàs separandi essent, ne periculo incontinentiæ essent expositi. At apertius doctrina conuincitur ex capite si uir de cognat. spirit. ubi Pontifex inquit siue ex ignorantia, siue ex malitia id fecerint, non sunt ab iniuriam separandi, nec alteri debitum debet subtrahere, nisi ad continentiam seruandam possint induci, quia si ex ignorantia factum est, eos ignorantia excusare uideatur, si ex malitia, eos sua fraus non debet patrocinari, uel dolus. Ngtrandam sunt uerba, non sunt ab iniuriam separandi: item neque alteri debet debitum subtrahere, quibus manifestè indicatur utramque retinere ius exigendi, aliàs possent debitum sibi subtrahere. Item uoluit Pontifex prouidere malitiæ, quia aliqui proprios filios e sacro fonte leuabant, ut à coniugibus separarentur ob impedimentum, quod censetur contractum ex cap. penitent. Et cap. si quis filium suum; & loco impedimenti iubet gratiam eis peccati tunc iniungi, idè quæ eos quoad mutam habitationem, petitionem, redditionem, quæ debiti æquales faciunt, qui ignorantes filios e sacro fonte susceperint, quos ex omnium sententia constat debiti petitione priuatos non esse. Ergo asserendum est probabilius esse, & mihi certam cognationem spirituales matrimonio superuenientem non prætare coniugibus impedimentum petendi, reddendique debitum.

§. VI.

An ob affinitatem matrimonio superuenientem impediantur coniuges à debiti petitione, & redditione?

- 1 Affinitas matrimonio superueniens extenditur secundum aliquos ad quartum gradum quoad debiti petendi priuationem.
- 2 Verius est spectato Trident. non extendi ultra secundum gradum.
- 3 Qualiter incestuosus à prædicta pena excusetur?
- 4 Aliquando priuatus debiti petitione permitti potest debitum petere.
- 5 Impetrata dispensatione impedimenti recuperat incestuosus integrum ius petendi.
- 6 Innocens ab incestuoso debitum petere potest, illique est reddendum.
- 7 Incestuosus inique petenti non est coniux innocens obligatus reddere, est possit.

Affinitas matrimonio superueniens orta ex incestuosa copula cum coniugis consanguineis ad minus in primo, & secundo gradu impedit debiti petitionem, ut colligitur ex capite transmissa. Cap. tua fraternitatis, de eo qui cognouit consanguinem. Et capite si quis uiduum. Et alius, 3. quæst. 7. An autem hæc affinitas, & impedimentum oriatur ex copula cum consanguineis coniugis in tertio, vel quarto gradu? difficultate non caret: eo quod antiquo iure, & matrimonium contrahendum impedit, & post contractum prohibebat debiti petitionem. At Conc. Trident. sess. 24. cap. 4. statuit, ne prædicta affinitas matrimonium contrahendum impeditet ultra secundum gradum, de priuatione autem debiti nec uerbum fecit. Cum ergo à iure antiquo reodendum non sit, nisi quatenus iure nouo expressum fuerit & in iure nouo nulla quoad debiti petitionem restrictio inueniatur, conuincit uideatur vsque ad quartum gradum extendi. Atque ita affirmat Paul. Comitoli lib. 1. respons. moral. quæst. 138. & alij relati à Sanchi lib. 7. dict. 15.

Ceterum uerius est restricta affinitate ad secundum gradum quoad matrimonium contrahendum, eo ipso restringi quoad priuationem petendi debitum, quia priuatio exigendi debitum imponitur in penam copulæ incestuosæ. At sublato impedimento contrahendi matrimonium ob copulam cum consanguineis in tertio, vel quarto gradu, ea copula non est censenda incestuosa; quia non est censenda cum affinitate habita; sicuti non censetur consanguinitas, qui sunt extra quartum gradum; eo quod extra illum non est impedimentum matrimonij contrahendi. Atque ita docent pluribus relatis Sanchi lib. 9. disp. 27. n. 14. Gutieri. lib. 1. canon. qq. c. 23. num. 21. Et de matrim. cap. 99. in fine. Henrici. lib. 1. c. 15. Basili. Ponce, lib. 7. cap. 33. in fine, decimumque refert à sacra Concilij congregatione.

Excusatur incestuosus à prædicta pena, si ignorante esse de Eord. Castro. Sum. Mor. Pars V.

consanguineam suæ coniugis ad quam accessit, quia eo casu excusatur ab incestu, ac proinde à pena ob incestum imposita, uti expressè colligitur ex cap. 1. de eo qui cognouit consanguineam, & c. Et tradit Sotus in 4. d. 37. quæst. unica, art. 2. Victoria de matrim. 200. Rodrig. 2. l. i. i. i. cap. 2. 43. concl. 1. Sauch. lib. 7. disp. 15. & lib. 9. disp. 32. n. 47. Layman. lib. 4. sum. tract. 10. 3. part. cap. 1. n. 14. Deinde excusatur si per vim fuit coactus ob eandem rationem, quia immunis est à culpa; iuxta cap. discretionem de eo qui cognouit, & c. Quinimo non uidetur improbabile si metu cadeute in constantem uirum ea copula habita sit incestuosum retinere ius petendi debitum. Nam cum hæc pena iure Ecclesiastico inducta sit, credendum non est peccanti ita coactè impositam esse, ait Sotus d. ar. 2. Basili. lib. 10. cap. 7. num. 6. Et probabile censet Sanchi lib. 9. disp. 31. num. 4. Layman. dicto cap. 1. n. 14. Illa uero excusatio, quam tradit Syluest. uerbo Luxuria, q. 4. dicto 2. Angel. uerbo, Incestus num. 4. Saa, uerbo Matrimonij impedimenta diuinentis, num. 1. nempe si incestus fuit occultus, nullatenus est admittenda: tam quia ex nullo Textu colligitur. Tam quia raro hoc impedimentum à coniugibus contraheretur, si oporteret incestum publicum esse. Atque adeo ex incestu occulto nasci prædictum impedimentum docuit Glossa in cap. qui dormierit, uerbo neutrum 32. quæst. 7. Gutieri. lib. 1. canon. qq. cap. 2. num. 8. Sanchi lib. 7. disp. 15. n. 13. & lib. 9. disp. 27. n. 2. Neque sententia Iudicis requiritur, ut bene Sanchi. lib. 9. disp. 30. num. 2. Et Layman. d. cap. 1. num. 15.

Verum esto incestuosus priuatus sit debiti petitione; aliquando tamen permitti potest ea debiti peticio, uidelicet si credat comparem sui delicti grauem suspicionem concepturam; eo quod à debito petendo abstinere. Neque enim credendum est legem Ecclesiasticam cum graui honoris iactura obligare. Quod præsertim in vxoris incestu locum habere potest, ut bene notauit Layman. loco nuper relato. Deinde in gratiam coniugis innocentis permitti aliquando posse incestuoso debiti tacitam petitionem restantur Sotus in 4. d. 37. quæst. unica, art. 2. post 2. conclus. Gutieri. lib. 1. canon. qq. cap. 2. num. 9. Sanchi pluribus relatis, lib. 9. disp. 7. num. 1. Si enim vxor cogeretur semper debitum petere onerosum illi matrimonium esset, & periculo incontinentiæ exponeretur, crederetque posset se minus à viro diligere.

Illud uero est certum, impetrata dispensatione prædicti impedimenti integre incestuosum recuperare ius petendi debitum, ac si nunquam affinitatem contraxisset, neque ad hanc impetrationem consensus innocentis requiritur, ut optimè aduertit Sanchi. lib. 1. disputat. 6. num. 10. Quam dispensationem concedere posse Episcopum saltem ex consuetudine restantur Sanchi. lib. 8. disp. 12. num. 4. Valen. disp. 10. q. 1. part. 5. Henrici. lib. 2. cap. 2. num. 9. Layman. lib. 5. tract. 10. 3. part. cap. 1. num. 15. & alij plures apud ipsos. Ex priuilegio autem Sedis Apostolicæ Superiores Societatis, & quibus ipsi commiserint eam concedere possunt, uti constat ex priuilegiis Societatis, uerbo Dispensatio.

Quod ad innocentem attinet, dubitate nemo potest posse ab incestuoso debitum petere, illique necessariò esse reddendum, quia sine culpa priuari non debet iure sibi debito, ut habetur cap. discretionem, de eo qui cognouit consanguineam, Affinitas namque post matrimonium inique contracta illi nocere non debet, qui iniquitatis participes non fuit, ut decidit cap. tua fraternitatis eodem tit.

An autem possit, vel teneatur incestuosus inique petenti reddere? difficultate non caret, uerius cenfeo nullam illi esse obligationem reddendi, tamen reddere possit. Priorem partem docuit Glossa in cap. Nosse, 30. quæst. 1. uerbo de fraudentur. Conaruu. 4. decret. 2. part. cap. 7. §. 2. num. 5. Gutieri. lib. 1. canon. quæst. cap. 23. num. 6. Sanchi plures referens, lib. 9. disp. 6. n. 8. eo quod incestuosus peticio nulla sit, ut potè qui priuatus est iure petendi. Nulla igitur in iustitia committitur, si eius petitionem repellas. Argum. Textus in leg. si pupillus. 127. ff. de uerbor. obligat. Et licet aliquando eius petitioni annuas, non obinde obligatus es deinceps reddere; quia priuari quam incestuosus habet petendi debitum non est facta in tui fauorem, sed in penam delicti commissi, idè quæ nequit ob tui confessionem tolli, sicuti bene notauit Sanchi. lib. 9. disp. 6. num. 9.

Secunda pars conclusionis, scilicet te posse reddere difficilius est, eo quod uidearis cooperari inique actioni petentis; si tamen consideretur nulla est iniqua actioni cooperatio; quippe illa copula coniugalis secundum se illicita non est, sed solum quatenus petitur ab incestuoso: at petitioni incestuosi non cooperaris formaliter, siquidem illum ad petendum non incitasti, sed solum cooperaris copulæ petite. Ergo nulla in malitiam cooperatio adest. Ex alia autem parte delictum incestuositate grauari non debet, ut dicitur cap. transmissa cap. tua de eo qui cognouit consanguinem. Ergo atque debes liber esse ad petendum, & reddendum ac si delictum commissum non esset. Atque ita docet Ledesma. 2. part. 4. q. 60. art. 4. post prime. Sanchi. lib. 9. disp. 6. num. 11. Layman. lib. 5. tract. 10. 3. part. cap. 1. num. 15.